

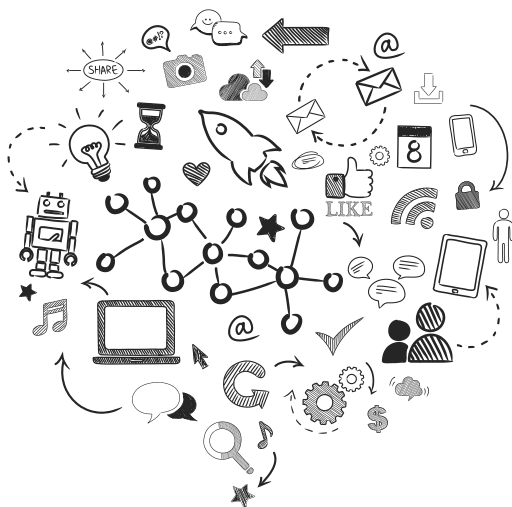
6

แนวทางการเพิ่มอัตราการแข่งขันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการนับ
ของสถาบันการบันพลเรือน

Guidelines for Increasing The Persistence Rate of Undergraduate Students in The Bachelor of Science Program in Aviation Science at The Civil Aviation Training Center

จันทจุฑา อิ่มสมบัติ นปภา ภัทรกมลพงษ์ และคงศักดิ์ ชมชุม

Jinjutha Imsombat Napapa Pataragamonepong and Kongsak Chomchum





แนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบิน ของสถาบันการบินพลเรือน

Guidelines for Increasing The Persistence Rate of Undergraduate
Students in The Bachelor of Science Program in Aviation Science
at The Civil Aviation Training Center

จินตจุฑา อิมสมบัติ¹ นปภา ภัทรกมลพงษ์² และคงศักดิ์ ชมชุม³

Jinjutha Imsombat Napapa Pataragamonepong and Kongsak Chomchum

¹สถาบันการบินพลเรือนจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ประเทศไทย

Civil Aviation Training Center, Bangkok 10900, Thailand email: jinjutha.im@gmail.com

²สถาบันการบินพลเรือนจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ประเทศไทย

Civil Aviation Training Center, Bangkok 10900, Thailand email: atedivision@yahoo.co.th

³สถาบันการบินพลเรือนจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ประเทศไทย

Civil Aviation Training Center, Bangkok 10900, Thailand email: kongsak@catc.or.th

Received : April 29, 2025 Revised : July 1, 2025 Accepted : July 3, 2025

6

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน 2) เสนอแนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบิน ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2565 และปีการศึกษา 2566 จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการค้นคว้าอิสระพบว่า 1) ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด อยู่ในชั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง คือ ด้านความคาดหวังในการทำงานในอุตสาหกรรมการบินหลังสำเร็จการศึกษา รองลงมา อยู่ในชั้นความต้องการทางกายภาพ คือ ด้านที่ตั้งและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตและการเดินทาง ลำดับสุดท้ายอยู่ในชั้นความต้องการทางกายภาพ คือ ด้านสิ่งก่อสร้างและ

สิ่งอำนวยความสะดวก และ 2) แนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา คือ ควร
คงไว้ซึ่งความต้องการทั้ง 10 ด้าน เนื่องจากเป็นความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูง
และควรพัฒนาการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและเสริมทักษะการสื่อสารภาษา
อังกฤษของอาจารย์ ส่งเสริมบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก
ภายในสถาบัน อีกทั้งควรเพิ่มมาตรการคัดกรองบุคคลภายนอกที่เข้ามาภายใน
สถาบัน เข้มงวดในด้านการแต่งกายของนักศึกษา และควรกำหนดมาตรฐานการคัดเลือก
นักศึกษาให้เข้มงวดขึ้น

คำสำคัญ : การคงอยู่; นักศึกษาปริญญาตรี; สถาบันการบินพลเรือน; หลักสูตรวิทยาศาสตร์
บัณฑิต; ลำดับชั้นความต้องการของมาส์โลว์

Abstract

This independent study aims to 1) examine the persistence needs of students in the Bachelor of Science Program in Aviation Science at the Civil Aviation Training Center (CATC), and 2) propose guidelines for increasing the persistence rate of undergraduate students in the program. The sample group consisted of 200 students enrolled in the Bachelor of Science Program in Aviation Science in the academic years 2022 and 2023. The instrument used was a questionnaire, and the statistical methods employed for data analysis included percentage, average, and standard deviation.

The results of this study found that 1) The highest demand was at the level of self-esteem needs, with reference to the anticipation of securing employment in the aviation industry after graduation. The next was in the physiological needs level, concerning the location and convenience in daily life and transportation. The least significant need, also at the physiological needs level, related to amenities and infrastructure. 2) The proposed guidelines for increasing student persistence included maintaining all ten identified areas of need, as they were considered highly important for persistence. Additionally, there should be improvements made to English-medium instruction, the ability of



instructors to communicate in English, the role of academic advisors, facilities, the enforcement of dress codes for students, stricter screening procedures for outsiders entering CATC, and more rigorous admission standards.

Keywords : Persistence; Undergraduate students; Civil Aviation Training Center; Bachelor of Science Program; Maslow's Hierarchy of Needs

บทนำ

สถาบันการศึกษาถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคม เนื่องจากทำหน้าที่เป็น ศูนย์รวมองค์ความรู้ในด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิทยาการแขนงต่าง ๆ ซึ่งสามารถ ส่งเสริมให้บุคคลมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และนำไปสู่การพัฒนาประเทศใน อนาคต (เอเซีย สุชาจีน และคณะ, 2565) อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญที่สถาบันการ ศึกษาหลายแห่งประสบ คือ การลาออกกลางคันของนักศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของความสูญเสียต่อการลงทุนด้านการศึกษา กล่าวคือ สถาบัน การศึกษาต้องสูญเสียทั้งเวลาและโอกาสในการบริหารจัดการ ตลอดจนการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับตลาดแรงงาน ขณะเดียวกัน นักศึกษาที่ลาออกกลางคัน ต้องเผชิญกับการสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่ายทางการศึกษา อีกทั้งยังอาจเป็นตัวสะท้อน ถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษ่อีกด้วย ดังนั้น การแก้ไข ปัญหาการลาออกกลางคันของนักศึกษาจึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญและดำเนินการ อย่างเร่งด่วน (บัณฑิต หาญธงชัย และธีระพล เฟ็งจันทร์, 2562)

การลาออกกลางคันของนักศึกษาเกิดได้จากหลายสาเหตุ อาทิ ภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย หลักสูตร และเหตุผลส่วนบุคคล (ขวัญจิตร สงวนโรจน์ และภัคสุภาส จิตโกศลณิษฐ์, 2564) การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งอาจารย์และบุคลากรที่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจลาออกของนักศึกษา (ญดา สุขเกิด, 2561)

สถาบันการบินพลเรือน เดิมเรียกว่า ศูนย์ฝึกการบินพลเรือนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการอบรมนักศึกษาไทยและต่างชาติในสาขาวิชาต่าง ๆ ของกิจการ การบินพลเรือน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานสากลที่กำหนดโดยองค์การ การบินพลเรือนระหว่างประเทศ (สถาบันการบินพลเรือน, 2564) ซึ่งสถาบันการบิน พลเรือนมีหลักสูตรหลายระดับ ประกอบด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรระดับปริญญาตรี และ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา (สถาบันการบินพลเรือน, 2567)

โดยเฉพาะในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบิน เป็นหลักสูตรที่ได้รับความนิยม และมีจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษามากที่สุด (สถาบันการบินพลเรือน, 2566) นอกจากนี้ สถาบันการบินพลเรือนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมการบินเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเกิดการพัฒนาระดับความสามารถในการแข่งขันของบุคลากรด้านการบินของประเทศไทย (สถาบันการบินพลเรือน, 2567)

แม้ว่านักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบิน ของสถาบันการบินพลเรือนจะลาออกกลางคันเป็นส่วนน้อย แต่ก็ส่งผลให้อัตราการคงอยู่ของนักศึกษามีจำนวนลดลง (สถาบันการบินพลเรือน, 2566) ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน
- 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการคงอยู่ของนักศึกษา

ปัจจุบัน การคงอยู่ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญของประสิทธิภาพทางวิชาการ โดยความสำเร็จทางการศึกษาไม่ได้ถูกมองว่าเป็นความรับผิดชอบของนักศึกษาเพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป หากแต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างนักศึกษากับสถาบันการศึกษา โดยนักศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียน ขณะเดียวกัน สถาบันต้องมีความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักศึกษาอย่างเหมาะสมเช่นกัน (Crosling, 2017)

อย่างไรก็ตาม การลาออกของนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาเป็นปัญหาที่สถาบันการศึกษาต้องพิจารณาและแก้ไขอย่างจริงจัง โดยสถาบันต้องเข้าใจถึงสาเหตุที่นักศึกษา



ตัดสินใจลาออก เช่น ความไม่สอดคล้องระหว่างนักศึกษา กับสถาบันหรือหลักสูตร ความไม่พึงพอใจต่อประสบการณ์ทางวิชาการ และความไม่สอดคล้องระหว่างค่านิยมของนักศึกษา กับค่านิยมของสถาบัน เป็นต้น ในปัจจุบัน กลุ่มนักศึกษามีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งอาจส่งผลต่อการปรับตัวในระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปรับตัวของนักศึกษา เพื่อลดความตึงเครียดและเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จทางวิชาการ สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินงานในหลายด้าน เช่น การกำกับดูแล การพัฒนาหลักสูตร และการสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งควรมุ่งเน้นการใช้มาตรการที่สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคงอยู่และความสำเร็จทางวิชาการของนักศึกษาในระบบการศึกษา (Crosling, 2017)

ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์กับการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ได้แก่ ขั้นความต้องการทางกายภาพ ขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย ขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง และขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 10 ด้าน มาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

1) ขั้นความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs)

ความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพแวดล้อม และด้านที่ตั้งและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตและการเดินทาง ถูกจัดอยู่ในระดับขั้นความต้องการทางกายภาพ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับ การสร้างสภาพแวดล้อมพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งมีโรงอาหารที่มีความเหมาะสม (Akhan, 2024; Naaz & Khalid, 2023)

2) ขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs)

ความต้องการด้านการบริหารจัดการองค์กร และความมั่นคงปลอดภัยทางจิตใจ จัดอยู่ในระดับขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย เนื่องจากความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีส่วนช่วยลดความวิตกกังวลและส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในด้านการบริหารจัดการองค์กร เช่น ความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ระบบรักษาความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัยทางจิตใจ เช่น การให้คำปรึกษา และการส่งเสริมสุขภาพจิต (Akhan, 2024; Naaz & Khalid, 2023)

3) **ขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Love and belonging)**

ความต้องการด้านการมีปฏิสัมพันธ์จัดอยู่ในระดับขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนครู และบุคลากร ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ มีความผูกพันและได้รับการยอมรับ ซึ่งส่งผลต่อการคงอยู่ในการเรียน (Akhan, 2024; Naaz & Khalid, 2023)

4) **ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง (Esteem)**

ความต้องการด้านชื่อเสียงของสถาบันการบินพลเรือน และ ด้านความคาดหวังในการทำงานในอุตสาหกรรมการบินหลังสำเร็จการศึกษา ถูกจัดอยู่ในระดับขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง เนื่องจากการศึกษาภายในสถาบันการศึกษาด้านการบินที่มีชื่อเสียงส่งผลต่อโอกาสในการเข้าสู่อาชีพที่มุ่งหวัง ซึ่งสะท้อนถึงความภาคภูมิใจในตนเองและการได้รับการยอมรับจากสังคม ทั้งนี้สอดคล้องกับ Ningthoujam et al. (2018) ซึ่งระบุว่า ความต้องการในระดับดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพที่ตนเองเลือก

5) **ขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน (Self-actualization)**

ความต้องการด้านบุคคลที่ยึดถือเป็นแบบอย่างในการวางแผนดำเนินชีวิต ถูกจัดอยู่ในระดับขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน เนื่องจากบุคคลต้นแบบมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (พงศกร จันทรฉาย และคณะ, 2566)

ทั้งนี้ ความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนอาจไม่ได้เรียงลำดับไปตามลำดับขั้นของทฤษฎีมาสโลว์เสมอไป จึงควรออกแบบกิจกรรมและนโยบายในสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละระดับได้อย่างเหมาะสม (Naaz & Khalid, 2023)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Graves et al. (2019) ศึกษาเรื่อง The Relationship Between Maslow's Hierarchy of Needs and Persistence in College พบว่า ความมุ่งมั่นต่อปริญญา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับลำดับขั้นความต้องการของทฤษฎีมาสโลว์มากที่สุด

Montfort (2017) ศึกษาเรื่อง The Factors Affecting Undergraduate Retention Among Minority Adult Learners โดยอ้างอิงแบบจำลองของ Swail



และทฤษฎีมาส์โลว์ พบว่าครอบครัวและการบูรณาการทางสังคมมีบทบาทสำคัญต่อการคงอยู่ในระดับปริญญาตรี

Karndee (2022) ศึกษาเรื่อง Factors Influencing Employee Retention and Employee Turnover Intention in Multinational Pharmaceutical Industry in Thailand: Employee Perspective พบว่า ความต้องการตามทฤษฎีมาส์โลว์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของพนักงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา

ขั้นความต้องการทางกายภาพ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านสภาพแวดล้อม
4. ด้านที่ตั้งและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตและการเดินทาง

ขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย

5. ด้านการบริหารจัดการองค์กร
6. ด้านจิตใจ

ขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

7. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง

8. ด้านชื่อเสียงของสถาบันการbinพลเรือน
9. ด้านความคาดหวังในการทำงานในอุตสาหกรรมการbinหลังสำเร็จการศึกษา

ขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน

10. ด้านบุคคลที่ยึดถือเป็นแบบอย่างในการวางแผนดำเนินชีวิต

แนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการbin ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2565 และปีการศึกษา 2566 จำนวน 398 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรดังกล่าว โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ตามวิธีของ Taro Yamane (พินิจพัฒน์ แฉล้มเขตต์, 2559) และกำหนดความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นเท่ากับ 0.05 หรือ ร้อยละ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sample)

วิธีการเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้คือแบบสอบถามปลายปิด ที่มีระดับการเลือกตอบแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert's Scale) 4 ระดับ จำนวน 41 ข้อ โดยได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถาม และทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผ่านทาง Google Form ผู้ศึกษาได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายลักษณะของแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทราบผ่านทาง Google Form และให้กลุ่มตัวอย่างดำเนินการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการบรรยายข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา และอธิบายความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน ทั้ง 10 ด้าน ตามทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)



ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 : ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต
สถาบันการบิณพลเรือน ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ขั้นความต้องการทางกายภาพ	3.30	0.82	สูง
ขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย	3.30	0.82	สูง
ขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	3.03	0.90	สูง
ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง	3.35	0.76	สูง
ขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน	3.12	0.98	สูง
ค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ขั้น	3.26	0.85	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาที่มากที่สุด อยู่ที่ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง ($\bar{X}$) รองลงมา คือ ขั้นความต้องการทางกายภาพ และขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งมีค่าเท่ากัน ($\bar{X}$) ขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน ($\bar{X}$) และขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ($\bar{X}$) ตามลำดับ โดยภาพรวมของความต้องการทั้ง 5 ขั้นเป็นความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$)

ตารางที่ 2 : ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต
สถาบันการบิณพลเรือน 10 ด้าน ตามทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้นของมาสโลว์

ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา	$\bar{X}$	ระดับความสำคัญ
ขั้นความต้องการทางกายภาพ	3.30	สูง
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.43	สูง
ด้านสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก	2.96	สูง
ด้านสภาพแวดล้อม	3.37	สูง
ด้านที่ตั้งและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตและการเดินทาง	3.54	สูงมาก
ขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย	3.30	สูง
ด้านการบริหารจัดการองค์กร	3.20	สูง
ด้านจิตใจ	3.38	สูง

ตารางที่ 2 : ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สถาบันการบินพลเรือน 10 ด้าน ตามทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้นของมาสโลว์ (ต่อ)

ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษา	$\bar{X}$	ระดับความสำคัญ
ขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	3.03	สูง
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	3.03	สูง
ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง	3.35	สูง
ด้านชื่อเสียงของสถาบันการบินพลเรือน	3.28	สูง
ด้านความคาดหวังในการทำงานในอุตสาหกรรมการบินหลังสำเร็จการศึกษา	3.63	สูงมาก
ขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน	3.12	สูง
ด้านบุคคลที่ยึดถือเป็นแบบอย่างในการวางแผนดำเนินชีวิต	3.12	สูง
ค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ขั้น	3.26	สูง

6

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาที่มากที่สุด อยู่ที่ด้านความคาดหวังในการทำงานในอุตสาหกรรมการบินหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X}$) รองลงมา คือ ด้านที่ตั้งและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตและการเดินทาง ($\bar{X}$) และด้านสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}$) เป็นความต้องการในการคงอยู่น้อยที่สุด

บทสรุป

สรุป

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน

ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้พิจารณาความต้องการของนักศึกษา 10 ด้าน ตามลำดับขั้นของทฤษฎีมาสโลว์ 5 ขั้น โดยความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาที่มากที่สุด คือด้านความคาดหวังในการทำงานในอุตสาหกรรมการบินหลังสำเร็จการศึกษา รองลงมาคือ ด้านที่ตั้งและความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตและการเดินทาง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านจิตใจ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านชื่อเสียงของสถาบันการบินพลเรือน ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านบุคคลที่ยึดถือเป็นแบบอย่างในการวางแผนดำเนินชีวิต



ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ และความต้องการในการคงอยู่ของนักศึกษาที่น้อยที่สุด คือ ด้าน สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เสนอแนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน

ผลการศึกษาพบว่า ชั้นความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์มีระดับความสำคัญสูง โดยความต้องการทั้ง 10 ด้าน เป็นความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูง จึงควรส่งเสริม และรักษาความต้องการทั้ง 10 ด้านนี้ไว้ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา โดยพิจารณาตามลำดับขั้นของความต้องการแต่ละระดับของมาสโลว์ ดังนี้

6

ขั้นความต้องการทางกายภาพ

นักศึกษาเสนอให้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและให้อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารภาษาอังกฤษมากขึ้น ควรเพิ่มที่นั่งในโรงอาหารและปรับปรุงห้องพยาบาลให้พร้อมบริการในช่วงเวลาเรียน พัฒนาอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมและเสถียร จัดสนามกีฬาที่ได้มาตรฐาน และให้อุปกรณ์ในห้องเรียนพร้อมใช้งานอยู่เสมอ รวมถึงปรับปรุงกระบวนการออกบัตรนักศึกษาให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ขั้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย

นักศึกษาเห็นว่าควรเพิ่มมาตรการคัดกรองบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้บริการศูนย์ออกกำลังกาย โดยให้แสดงบัตรประจำตัวอย่างเคร่งครัด และควรส่งเสริมให้นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ เพื่อให้สามารถระบุตัวตนได้ชัดเจน

ขั้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

นักศึกษาเสนอให้ควรส่งเสริมบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นความต้องการด้านการยกย่องนับถือตนเอง

นักศึกษาเสนอให้ควรกำหนดมาตรฐานที่เข้มงวดมากขึ้นในกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา เพื่อคงไว้ซึ่งคุณภาพของนักศึกษาและเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันการบินพลเรือน

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานทางกายภาพของนักศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการบินของสถาบันการบินพลเรือน มี

ผลต่อการตัดสินใจคงอยู่ในระบบการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน เรื่องหลักสูตรมีความเฉพาะทาง สามารถสร้างความเชี่ยวชาญทางด้านการบิน มีคะแนนอยู่ในระดับสูงที่สุด เป็นความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุบลวรรณ บุญบำรุง (2563) ที่ศึกษาเรื่องชื่อเสียงและความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความภักดีต่อองค์กรของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พบว่า หลักสูตรที่มีคุณภาพ คณาจารย์มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แม้นักศึกษาบางส่วนเสนอให้ขยายระยะเวลาการปิดภาคการศึกษา ซึ่งสถาบันการบินพลเรือนใช้ระบบไตรภาค หากสถาบันมีการปรับเปลี่ยนเป็นระบบทวิภาค อาจทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจมากขึ้น แต่ประเด็นดังกล่าวไม่มีผลต่อการคงอยู่เนื่องจากแม้ว่าสถาบันจะดำเนินการจัดการศึกษาแบบไตรภาค แต่นักศึกษายังคงให้ความสำคัญกับสิ่งอื่นในระดับสูง ขณะเดียวกันด้านสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมและห้องเรียนที่มีความเหมาะสม ยังเป็นอีกหนึ่งความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิชุลดา มั่งลิ้น และกฤษฎา มูฮัมหมัด (2563) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมการทำงานมีผลต่อความจงรักภักดีของพนักงาน

6

ขึ้นความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย นักศึกษามีข้อเสนอแนะให้เพิ่มความเข้มงวดในการคัดกรองบุคลากรภายนอกที่เข้าใช้ศูนย์ออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Karndee, A (2022) ที่ศึกษาเรื่อง Factors Influencing Employee Retention and Employee Turnover Intention in Multinational Pharmaceutical Industry in Thailand: Employee Perspective ที่ใช้ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์และพบว่า ความมั่นคงปลอดภัยในที่ทำงานส่งผลต่อการคงอยู่ในองค์กร แสดงให้เห็นว่ามาตรการรักษาความปลอดภัยมีผลต่อความพึงพอใจและการตัดสินใจคงอยู่ในองค์กรหรือสถาบันการศึกษาเช่นเดียวกัน

ขึ้นความต้องการด้านความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ เรื่องมีความผูกพัน ช่วยเหลือกัน ระหว่างเพื่อนนักศึกษา และรุ่นพี่/รุ่นน้อง มีคะแนนอยู่ในระดับสูงที่สุด เป็นความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Montfort (2017) ที่ศึกษาเรื่อง The Factors Affecting Undergraduate Retention Among Minority Adult Learners ที่ใช้ทฤษฎีลำดับ



ขั้นความต้องการของมาสโลว์ และวิชุลดา มั่งสั่น และกฤษฎา มุฮัมหมัด (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่) โดยทั้งสองงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน นักศึกษาหรือเพื่อนร่วมงานมีบทบาทสำคัญต่อการคงอยู่ในสถาบันการศึกษาและองค์กร

ขั้นความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของตน ด้านบุคคลที่ยึดถือเป็นแบบอย่างในการวางแผนดำเนินชีวิต เรื่องการสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการbinพลเรือน จะทำให้นักศึกษามีความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อทางด้านการbinในระดับที่สูงขึ้น ตามแบบอย่างของรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ มีคะแนนอยู่ในระดับสูงสุด เป็นความต้องการในการคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Graves et al. (2019) ที่ศึกษาเรื่อง The Relationship Between Maslow's Hierarchy of Needs and Persistence in College ที่ใช้ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ และพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญสูงสุดกับขั้นความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาแนวทางการเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการbinของสถาบันการbinพลเรือน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา สถาบันควรส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เสริมบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแล ให้คำแนะนำ และสนับสนุนนักศึกษา รวมทั้งเพิ่มความเข้มงวดในการคัดเลือกนักศึกษาให้เหมาะสมกับหลักสูตร

2. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ สถาบันควรพิจารณาเพิ่มจำนวนที่นั่งในโรงอาหารให้มากขึ้น หรือ จัดเวลาพักกลางวันให้ไม่ตรงกัน วางแผนการบำรุงรักษาห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้มีความเสถียรมากขึ้น ปรับปรุงสนามกีฬาที่มีอยู่ วางแผนกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพลานามัยนักศึกษา พัฒนาระบบการออกบัตรนักศึกษาให้รวดเร็ว รวมทั้งปรับปรุงการให้บริการห้องพยาบาล

3. ด้านการส่งเสริมวินัย ความปลอดภัย และภาพลักษณ์ของนักศึกษา สถาบันการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกาย พิจารณาเพิ่มระดับความปลอดภัยในบริเวณที่มีความเสี่ยง และสนับสนุนงบประมาณ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษารอบกลุ่มและลึกซึ้งมากขึ้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรพิจารณาตัวแปรเพิ่มเติมที่อาจมีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา เช่น ด้านเศรษฐกิจ หรือ ด้านครอบครัวและสังคม เพื่อให้การศึกษามีความครอบคลุมและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาสู่หลักสูตรอื่น เพื่อพัฒนาแนวทางส่งเสริมการคงอยู่ของนักศึกษาที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม

3. ควรเสริมการวิจัยด้วยระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่มีอิทธิพลหรือส่งผลการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างละเอียดและครอบคลุมยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ขวัญจิตร สงวนโรจน์ และภาคสุภาส จิตโกศลวณิชย์. (2564). การศึกษาเกี่ยวกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ระหว่างปีการศึกษา 2561 - 2563 สำหรับการจำแนกสภาพและเสนอแนวทางธำรงรักษานักศึกษา. *วารสารก้าวหน้าโลกวิทยาศาสตร์*, 21(2), 127-149.

ญดา สุขเกิด. (2561). สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการลาออกการศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา). UPDC. <https://updc.up.ac.th/items/2edd25d9-3829-4cb5-88c4-90f6d1149f01>.

บัณฑิต ชาญรัชชัย และธีระพล เพ็ญจันทร์. (2562). สาเหตุการออกกลางคันและแนวทางแก้ไขการออกกลางคันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 7(2), 247-271. <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/edj/article/view/453/398>.



- พงศกร จันทน์ฉาย จีรพัชร บุญยพรหม อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ และศิริรัตน์ ศรีสอาด. (2566). การใช้บุคคลต้นแบบเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในตนเอง. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 15(3), 352-367.
- พิมณพัฒน์ แฉล้มเขตต์. (2559). ปัจจัยที่ทำให้เกิดการคงอยู่ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี). DSpace. <http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/2891>.
- วิชชุดา มั่งสั่น และกฤษฎา มุฮัมหมัด. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่). *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 6(2), 151-164.
- สถาบันการบินพลเรือน. (2564). ประวัติสถาบันการบินพลเรือน. <https://www.catc.or.th/th/history-of-catc/>.
- สถาบันการบินพลเรือน. (2566). บัญชี 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา. https://www.catc.or.th/wp-content/uploads/2024/07/บัญชี3_ข้อ1.pdf.
- สถาบันการบินพลเรือน. (2567). คู่มือนักศึกษาสถาบันการบินพลเรือน หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2567. Bachelors-Degree_student-guide67.pdf.
- สถาบันการบินพลเรือน. (2567). คู่มือนักศึกษาสถาบันการบินพลเรือน. สถาบันการบินพลเรือน. <https://www.catc.or.th/th/student-guide-catc/>.
- อุบลวรรณ บุญบำรุง. (2563). ชื่อเสียง และความพึงพอใจ ที่ส่งผลต่อความภักดีต่อองค์กรของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). DSpace JSUI. <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1204>.
- เอเชีย สุขาเงิน ทิพวรรณ ชุมคง รอยยาน หะยิมิง อนัญญา ไชยจักร กรรณิการ์ แท้วิรุฬห์ ภรณ์ธิดา อรรถธรรม ภัทรวรินทร์ ทองจันทร์ สุริยันต์ บุญเลิศวรกุล และฮาซันอักกริม ดงนะเต็ง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์องค์กรกับความภักดีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 5(3), 279-294. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/SSRUJPD/article/view/258133/177612>.

- Akhan, J. A. (2024). How to Use Maslow's Hierarchy of Needs in Higher Education in Indian Scenario. *International Journal for Multidisciplinary Research (IJFMR)*, 6(4), 1-12.
- Crosling, G. (2017). *Student retention in higher education: A shared issue*. Springer.
- Graves, Q., Morrical, K., & Shelby, B. (2019). The Relationship Between Maslow's Hierarchy of Needs and Persistence in College. *The Undergraduate Journal of Psychology at Berkeley*, 12(2018-2019), 28-47.
- Karndee, A. (2022). *Factors influencing employee retention and employee turnover intention in multinational pharmaceutical industry in Thailand: employee perspective* (Master's Thematic Paper, Mahidol university). CMMU Digital Archive. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/handle/123456789/4895>.
- Montfort, D. R. (2017). *The Factors Affecting Undergraduate Retention Among Minority Adult Learners* (Doctoral dissertation, University of New England). UNE Library Services. <https://dune.une.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1105&context=theses>.
- Naaz, H., & Khalid, S. (2023). Relevance of Maslow's Hierarchy of Needs in the Education. *Journal of Physical and Social Sciences*, 13(6), 1-8.
- Ningthoujam, S., Bansal, V. M., Singh, T., Devi, H. O., & Zafar, M. (2018). An Exploratory Study on Career Aspirations and Self-Esteem Among the Conflict Affected Youth of Manipur. *Review of Professional Management*, 16(2), 1-13.

